

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótalajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Déli bábok.

III.

Zombor, 1906. augusztus 6.

A délibáb tudvalevőleg nemcsak annyiban csalóka, hogy távoli dolgokat közelesőknek mutat, hanem még inkább az azon oknál fogva, mert fordított, feje tetejére állított képet vet róluk a szemlélő elé. A dolgokkal tisztában levő, tapasztalt embert meg nem ejti e hazug játék, mert tudja, hogy csak játék; úgy gyönyörködik benne, mint a bűvészmester boszorkányos, szemfényvesztő ügyességében. Nem hisz annak valóságában, amit láttat, hiszen merő kápráztatás minden mutatványa, de tapsol a bámulatos ügyességnek, mellyel lehetlenségeket valóságoknak mutat.

Aki azonban tapasztalatok hiányában az elé vetett képek igazságát ellenőrizni képtelen, az a gyönyörűség hatása alatt könnyen hitelt ad a hazugságnak, valamint a tapasztalatlan gyermek vakon hiszi, hogy a boszorkánymester a vizet igazán borra képes változtatni s az üres levegőből üvegmedencében uszkáló aranyhalakat és

aranykalitkában szökdécselő kanári madarakat képes kifogni.

Ilyen boszorkánymesteri, szemfényvesztő, hazug politika volt kezdettől fogva az osztrák politika és támadása pillanatától kezdve máig hí csatlósa és követője a nemzetiségi politika. S a vén Európa, mely exotikus világokat csodálatos pontossággal ismer, ellenben egyik-másik házanépe dolgában annyira tudatlan, mint a dadós gyermek, az osztrák és a nemzetiségi eszkamotörök gonosz indulatu szemfényvesztéseit kész valóságnak vette. Így lett a vén gyerek Európa szemében a magyar nemzet műveletlen, barbár, jogtipró keleti zsarnokká a művelt, jogtisztelő és szabadságszerető román, tót, szerb, horvát nemzetiségekkel szemben s nagyrészt az még ma is, a vasutak, gőzhajók, telegraf, telefon és zszurnalisztika virágkorában is.

Európa tudatlanságán és könnyűhivésén, valamint az osztrák gonoszságon és perfidián nem csodálkozunk; de hogy a magyar hazában hazát, a magyar nemzetben testvért, a magyar alkotmányban polgárjogot nyert nem-

zetiségek hogyan fordulhattak alattomos fegyverrel és ocsmány hazugságokkal jótévőjük ellen, érthetetlen. A háladosság nem a konvenciók erkölcs csínalmánya, a természet maga ojtotta az emberek szívébe. Hogy lehet hát megmarni a jótékony kezét, melyet csókolni kellene? Normális ember erre képtelen; az oktalan eb is csak akkor harapja meg az ápoló, a tápláló kezét, ha kitört rajta a veszettség. Nyilván a nemzetiségi politika is, amellet hogy ábrándos politika, a veszettségig szított gyűlölet politikája egyuttal.

A magyar alkotmány törvényei egyenlő mértékben szabják meg az állam minden polgárának a jogokat és a szabadságokat, törvénykönyvünk nem ismer különbséget magyar és nem magyar honpolgár között: egyformán oltalmaz, egyformán sajt mindenkit, aszerint amint sérelmet szenved vagy sértést követ el; aszerint amint a jogosság vagy a jogtalanság állapotában van. Sőt ami kiváltság van is törvényeinkben, az sem a honszerző, az államalkotó magyarság, hanem a befogadott nemzetiségek kiváltsága. És

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Ábránd.

Elmerengve száll a lelkem
Valahová messze;
Oly vidékre, olyan tájra,
Hol a bú, baj mese.

Oly vidékre, olyan tájra,
Hol örök a tavasz,
Hol szellőként nem suttog a
Fák között a panasz.

Oly vidékre, olyan tájra,
Hol illatos a lég,
S hol örökös mosolygástól
Ragyog, pirul az ég.

Oly vidékre, olyan tájra,
Ahol hív a lányka,
Sirig tartó szerelmének
Értem ég a lángja.

Elmerengve száll lelkem ez
Ismeretlen tájra:
Hiszen itten boldogságát
Remény nélkül várja.

Schmidt L. József.

Vezeklés.

Irta: Dr. Hannig Györgyné.

Zimankós, zord decemberi éjszaka. Sűrű pelyhekben hull a hó, süvölt a szél. Vajjon ki az, ki még e zord időben is utra kél? Két sötét alak halad a hóval borított kövezeten, s közelebbről nézve észrevehető, hogy barna köpönyeg fedi őket s csuklyájuk egész arcukba van huzva.

Két szerzetes, kik betegtől jönnek. Elhaladnak zárdájuk kapuja előtt s egy kis utcába fordulva megállnak egy magányosan álló ház előtt.

A házon egy fekete márvány táblán e szavak olvashatók:

„A szent ferencrendi betegápoló szerzetnők intézete.”

Csengetnek. Pár perc múlva a kapuba illesztett ablak kinyílik.

— Minden jó lélek dieséri az Urat.

— Most és mindörökké — a felelet.

— Testvér, mi vagyunk, Cyril páter és zárdánk sekrestyése, betegtől jövünk, ki elhagyva tekszik hideg szobájában. Egy ápoló testvérré volna szükség, de ha lehet rögtön.

— Jelenteni fogom főnöknőknek, de lépjenek be addig a kapu alá, hisz a vihar teljes erejéből dühöng.

A zárda kapuja kinyílik, s míg a kapusnő a főnöknőhöz siet, páter Cyril helyet foglal a kapu alatt lévő padon.

Alig telt el pár perc, egy fekete köpenybe s apácafátyola fölé gyapot kendőt terítve jön egy testvér.

— Ime, Margit testvér, ki a beteghez fogja követni önt, atyám, — mondá a visszatérő kapusnő.

A három beburkolt alak megindult, azonban alig tudtak a nagy vihartól haladni. Egyik utcát a másik után hagyták el, míg végre a külváros egy szegényes háza elé értek.

— Testvér, ime én kötelességemnek eleget tettem, most ön vegye át a szerepet. A beteg szépen elkészült a tulvilági életre, könnyítse meg ápolásával élete pár hátra lévő óráját. Jutalom az Urtól jön, kinek neve legyen áldott.

A testvér csengetett s egy nő nyitott kaput. A még ott lévő szerzetes szólott:

— Ime, itt hoztam ápolónőt lakója részére, kérem jó asszony pár darab fát köl-

mégis népgyűléseken és az országházban, memorandumokban és a napi sajtóban azzal kürtölik tele a világot, mily tűrhetetlen elnyomás igája alatt görnyednek. Hol itt az igazság?

Nincs állam a világon, mely a jogállamot ne a nemzeti állam formájában igyekeznék kiépíteni, mert nemzeti állam és jogállam nem hogy kizárnák egymást, mint hirdetni szeretik, ellenkezőleg mennél egységesebb valamely állam nemzeti tekintetben, annál könnyebben megközelítheti a jogállam ideálját, míg a faji és nyelvi tagozatokra széthulló államtest az örökös féltékenykedés és gyűlölség következtében a társadalmi jogrend teljes felbomlására vezethet. Ez az oka, hogy a nyugati nemzeti államai irgalom nélkül felszívják a nemzetiségeket. Ezzel szemben a mi nemzetiségi törvényünk valóságos öngyilkos politika szüleménye. Közigazgatásban, törvénykezésben minden nemzetiség élhet a maga nyelvvel; vannak óvóik, elemi és középiskoláik, tanító- és tanítónőképzők, melyekben végig a nemzetiségi nyelv az oktatás nyelve; sőt az utóbbiak, ami államjogi képtelenség, államilag érvényes okleveleket adnak. És mégis ők az elnyomottak!

A nemzeti állam szempontjából az oktatást s legelső sorban a képesítést az egész vonalon végig államivá és magyarrá kell tenni. Azzá kell tenni a nemzetiségek szempontjából is. A magyar államban az elemi csapások és a török veszedelem elől ide menekült nemzetiségek nem követelhetnek többet, mint hogy a teljes jogegyenlőség élvezetében faji jelességeiket szabadon kifejthessék és nemzetiségi nyelvüket szabadon művelhessék. E mellett azonban a saját érdekükben is szükséges elsajáti-

taniok a magyar állam nyelvét, mert csak ennek segítségével értethetik meg jól ügyes-bajos dolgaikat a magyar főurak előtt s csak ennek birtokában nyithatják meg maguk előtt az összes közpályákat a legalsóbb állástól fel a legmagasabb méltóságokig. Mi haszna a törvényhatóságok közgyűlésén szokráteszi bölcsességgel beszélni oly nyelven, melyet közönségesen nem értenek, csak azért, mert a nemzetiségi törvény e jogot biztosítja a szólónak? S mi haszna a legnagyobb államférfiui tudás és tehetség, ha az állam nyelvének nem ismerése miatt az állam érdekében értekesíthetetlen?

Arról, hogy állam legyenek az államban, le kell mondaniok. Ezt hűséges támogatásuk fejében Ausztriától sem kaphatják meg, mint ahogy eddig sem nyerték el, ha ellenünk vele szövettek. Aki szerb létére szerb államban, román létére román államban akar élni, menjen Szerbiába, Romániába, mert amire törekedni látszanak, egy magyarországi Szerbia, egy magyarországi Románia — délibáb, szappanbuborék, utópia.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 6-án tartotta meg rendes havi ülését apatini Fernbach Károly főispán elnöklete alatt. Jelen voltak: hajszai Vojnits István alispán, Michailovits Kornél főjegyző, dr. Csernyus Pál tb. főügyész, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Popovits Aurél főügyész helyettes, Scultéty Ferenc ár. elnök, Rác György közigazgatási előadó, Szemző Gyula, Szemző István, Latinovits Géza, Falcione Lajos nagybirtokosok, Scherer Rezső, mint a bizottság jegyzője.

A főispán szívélyes szavakban üdvözlően a megjelenteket, az ülést megnyitotta.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi viszonyok kiválóan kedvezőek voltak, ami jó részben a mérsékelt meleg időjárás behatásának tulajdonítható, mely körülmény főleg a mezei munkások egészségügyi állapotának kedvező voltában nyilvánult. A körmozgalom tetemesen csökkent és a betegségek jellege és lefolyása legtöbb esetben veszélytelen és megnyugtató normális keretben folyt le. Változás mérsékelt arányban mutatkozott.

Roncsoló toroklob előfordult 4 községben: Óbecse, Topolya, Bácsföldvár, Kishegyes és Zenta város területén. Megbetegedett 15 gyermek, meggyógyult 13, meghalt 2.

A vörheny előfordult 8 községben: Monostorszeg, Kucora, Keresztur, Csantavér, Óker, Magyarkanizsa, Kula, Bezdán 99 esetben, meggyógyult 56, meghalt 17, ápolás alatt 26.

A kanyaró előfordult 5 községben: Madaras, Katymár, Ószivác, Pacsér, Paripás, Pacsér 93 esetben. Meggyógyult 87, meghalt 3, ápolás alatt 3.

Hagymáz előfordult Paripás és Óverbáson 12 esetben.

Védhímlőoltás jól végeztetik az oltó orvosok által. Trachoma gyógykezelése a mezei munka miatt szünetel.

Topolyán egy II. gyógyszerár felállítására Fehér Jenő okl. gyógyszerész nyert engedélyt, Nemesmilitics községben újonnan felállított gyógyszerár megvizsgáltván s a közforgalomnak átadott.

Állategészségügy.

Illy György törvényhatósági állatorvos jelenti, hogy július hónapban kedvezőtlenebbek voltak mint az elmúlt hónapban. Megfelelő intézkedések megtétek.

Közdok.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1906. júliusban befizetett 1.657,685 kor. 33 fil. 1905. júliusban befizetett 44.899 kor. 07 fil. Az elmúlt hónapban több 1.612,786 kor. 26 fil. 1906. január 1-től július végéig befizet-

csönözni, majd reggel intézkedem, hogy visszakaphassa.

— A kályhában már ég. Az ön szavai az előbb lelkembe hatoltak, nincs is szük ségem a fa visszafizetésére, bár szegény vagyok magam is, de jutalmat ezentul én is attól várok, kinek nevében önök jöttek.

A kapu bezárult. Cyril atya egész kimerülve indult haza felé, míg Margit testvér a nő elvezette a beteg szobáskájába.

Egy ablakos kis szoba volt, egy halvány pislogó lámpafény vetett világot az ágyra, hol aludt egy sovány, kiaszott férfi.

A nő magára hagyta az ápoló nővért, ki legelőször is keresztet vetett s egy rövid imát mondott a betegért. Azután megigazította a pislogó tüzet s a még bent levő pár darab fát rátette, mert bizony a szoba még hideg volt.

Ezek után egy székelt vett elő s halkán leült az ágy mellé. A beteg nehezen, hörgőszerűen lélegzett. Arcán lázas pirosság ömlött szét, míg lázas ajka összefüggéstelen szavakat mormolt, melyek közt legtöbbször e kérdés fordult elő: „Megbocsájt-e, megbocsájt-e?”

Amint Margit testvér résztvevő szívvel szemlél a szenvedő beteget, agyában hirtelen

egy gondolat támad. Ez a beesett, lázas arc nem idegen előtte, látta már valahol, valamikor régen, csak hogy akkor az élet szikrája sugárzott azokban a bezárt szemekben.

Igen, igen, nem csalódik.

Feltáru előtte egy cserépfedeles ház, virágos kertjével, hol naponta felkeresi az ifju a leányt. Édes szavakat, ígéreteket sug neki s a leány boldog, hisz a férfinak, kit ártatlan szíve egész melegevel szeret. Aztán jön a keserű csalódás. A férfi a főváros zajába jut, s elfelejtve a kis falusi leányt. Óh, a leány iszonyuan szenved, s midőn özvegy anyját is elrabolja a halál, megtört szívvel szerzetbe lép, a ferencrendi testvérek ápolói közé.

Margit testvér megrázkódik, hisz az a leány ő volt. De vajjon az ifju, ki megcsalta, elhagyta, e férfi lenne-e? S mégis annak kell lenni. Hisz a férfi arcát, kit szeretett, mélyen bevészte szívébe s lehetetlen, hogy fel ne ismerné, még ha a betegség és szenvedés meg is törte.

A férfit faldokló köhögés veszi elő, majd felnyitja szemét s bámulva tekint az ápoló testvérré.

— Csodálkozok ugy-e, uram, ittlétemen?

A jó páter Cyril, ki őt ellátta az utolsó szentségekkel, küldött ide. Engedje, hogy megigazitbassam vánkosát. — E szavak után átfogja a férfit gyengéden, felülteti s megigazítja fekhelyét.

A jó fekhely s az időközben meleggé vált szoba ugylátszik jó hatással van a férfira s azért halás szavakkal fordul a testvér felé.

— Köszönöm jóságát, megkönnyítését utolsó perceimnek. A jó Isten áldja meg testvér! De vajjon mit gondol, megbocsájt-e nekem?

— A jó páter azt mondta, hogy ön szépen elkészült az örök életre, a Megváltó pedig mindannyiunk megbocsájtó atyja.

— Igen ő, tudom, hogy irgalmas. De Gizella, a megcsalt nő megtudna-e bocsájtani?

— Nem tudom, kire gondol, de bárki legyen is az s bár meynyit vétett volna is ellene, bizonyára megbocsájtana, ha tudná, hogy hibáját beismeri s fájjalja tettét.

— Persze, persze, hisz maga nem is tudhatja: de én oly zavart vagyok s azt hiszem mindenki tudja életem szomorú történetét. Engedje, testvér, hogy önnek elmondhassam, az talán megkönnyebbülést szerez.

tett 3.781,084 kor. 09 fil. 1905. január 1-től július végéig befizettetett 2.426,544 kor. 15 fil. Ez évben több 1.354,539 kor. 94 fil.

Hadmentességi díjban 1906. júliusban befizettetett 5574 kor. 64 fil. 1905. júliusban befizettetett 229 kor. Az elmúlt hóban több 5345 kor. 64 fil. 1906. január 1-től július végéig befizettetett 16.725 kor. 29 fil. 1905. január 1-től július végéig befizettetett 7756 kor. 27 fil. Ez évben több 8969 kor. 02 fil.

Bélyeg- és jogilletékben 1906. júliusban befizettetett 682,723 kor. 37 fil. 1905. júliusban befizettetett 50,575 kor. 53 fil. Az elmúlt hóban több 632,147 kor. 94 fil. 1906. január 1-től július végéig befizettetett 1.592,124 kor. 77 fil. 1905. január 1-től július végéig befizettetett 891,048 kor. 01 fil. Ez évben több 701,076 kor. 76 fil.

Fogyasztási és italadóban 1906. júliusban befizettetett 95,916 kor. 56 fil. 1905. júliusban befizettetett 113,569 kor. 34 fil. Az elmúlt hóban kevesebb 17,652 kor. 78 fil. 1906. január 1-től július végéig befizettetett 677,633 kor. 11 fil. 1905. január 1-től július végéig befizettetett 665,399 kor. 03 fil. Ez évben több 12,234 kor. 08 fil.

Államépítéset.

Sztankovits György kir. főmérnök jelenti, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota általánosságban kielégítő, a megrongált utszakaszok és műtárgyak helyreállítása folyamatban van.

A folyó évi kavicsfedanyag szállítása folyamatban van, több utvonalon befejeztetvén, bizottságilag felülvizsgáltatott és átvétetett. Az új út- és hidépítési munkák az aratási idő alatt lassabban haladtak előre.

A bács—zsablya—titeli törvényhatósági közút 0—7.167. km. szakaszán Bácsban a földmunka befejeztetett. A kőanyag 2 km. hosszban kiszállított, 2 km. hosszban pedig folyamatban van, 0—1 km. szakaszon az alapkörakás befejeztetett, 1 km. hosszban folyamatban van.

A zombor—őbecsei törvényhatósági közút 67.35—86.58 km. szakaszán Őbecse és Szenttamás között az utépítés 17 km. hosszban elkészítettett és 1.85 km. szakaszán folyamatban van.

Az őbecse—törökbecsei törvényhatósági

közút 4.530—7.835 km. szakaszán az utépítési munkák felerészben elkészültek, felerészben folyamatban van.

A topolya—verbászi törvényhatósági közút 11—19.02 km. szakaszán a földmunka, a hidak és átvezetők építése befejeztetett, a kőanyag szállítása 7 km. hosszban és kavics törése folyamatban van.

A zsablya—zsabylai révhez vezető törvényhatósági közúton az u. n. „Fekete hidnak” vasbetonszerkezettel való újbóli építési munkálatai folyamatban vannak. Az anyagok szállítása és vasbeton cölöpök előállítására befejeztetett, úgy hogy leverése eszközölhető lett.

A zombor—őbecsei törvényhatósági közút Kerény községén átvonuló termésköburbolatnak 300 folyóméter hosszban kísérletképpen hazalt köburbolattal való átépítése befejeztetett és a felülvizsgálat iránt intézkedés tétetett.

Kir. ügyészség.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt álló fogházban példás rend és tisztaság van. A felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés az őrség körében nem, a letartóztatottaknál 3 esetben alkalmaztatott.

A múlt hó folyamán 37 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítelt: fogházra 5, börtönre 26, fegyházra 4. Felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 1. Elítéletlen vizsgálati fogoly 1. A hódsági, kulai és apatini járásbírói fogházakban a rend és a tisztaság kifogástalan.

Börtönvizsgáló bizottság.

Apatini Fernbach Károly főispán vezetésével a börtönvizsgáló bizottság tagjai tegnap délelőtt 11 órakor a kir. ügyészség, valamint a városi börtön helyiségeit megvizsgálta és a fogházban tapasztalt példás rend és tisztaság, valamint a biztonság és felügyelet teljesen kifogástalan volta felett megelégedésüket fejezték ki. A börtönvizsgálóban résztvettek: dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, vármegyei főorvos, Poppovits István városi főorvos, Konyovits Dávid, dr. Csernyus Pál, Szemző Gyula bizottsági tagok, valamint Scherer Rezső és Radisits Lázár mint a börtönvizsgáló bizottság jegyzői.

Tisztviselők fogyasztási szövetkezete.

(T. A.) A tisztviselők fogyasztási szövetkezete érdekében több komoly cikk jelent már meg lapunkban, sőt többi helybeli lap társaink is több ízben hoztak már hosszabb-rövidebb cikkeket az elviselhetetlen drágaság tekintetében. Ráműtettek számtalanszor arra a lesújtóan szomorú állapotra, mely a kereskedők, iparosok és az élelmiszert árusító kofák részéről a város közönségére, de különösen a szerényen dotált nagyszámu tisztviselői karra nehezedett a háztartásban. Tették pedig ezt anélkül, hogy a zombori kereskedők testülete megütközött volna rajta. Most azonban, hogy a tisztviselői kar összetartással kimondotta a fogyasztási szövetkezet megalakításának a szükségességét, nekiment a kereskedők testülete a fogyasztási szövetkezetnek, elítéli az ijesztő drágasággal küzdő tisztviselői kart és meggyanusítja az értekezőtnek minden érdeken felül álló, buzgó elnökét is, mert a szomorú sorsuk fölött gondolkozni és szerény megelégedésüket némileg is biztosítani merészkedtek. Elítéli pedig oly hangon, mely egy cseppet se alkalmas arra, hogy vita tárgyává tétessék. Mert aki haragszik, annak nincs igaza, de a szerencsés nem is lehet egyszerű nyilatkozattal fehérre mosni!

Hogy mégis foglalkozunk ezuttal röviden a „széphangu” nyilatkozattal, tesszük ezt azért, hogy higgadtan és érvekkel bebizonyítsuk azt, hogy senkit sem akarunk a szövetkezetünkkel se anyagi, se erkölcsi integritásában megtámadni, vagy lekicsinyelni. Ez a gondolat távol állott tőlünk.

Azt mondja a kereskedők testülete, hogy a „Bácsmegyei Függetlenség” folyó évi július hó 29 ike számában megjelent közlemény a kereskedőket és iparosokat egy kalap alá vonja a kofákkal és hogy a megtartott értekezleten a tisztviselőket kizsaroló alaptalan és ostoba (sic!) vád ellen egyetlenegy felszólalás sem történt.

Hát mikor ezt a tisztviselők kötelességtudásról megfejtkezett durva hangot önértzetesen visszautasítjuk, azt mondjuk egyszerűen, hogy nem igaz! Mert az tudvalévő dolog, hogy a tisztviselői kar a kereskedők, iparosok és piaci

Margit testvér látta, hogy betegét nehéz lenne feltartóztatni elbeszélésében, azért nem akadályozta.

* * *

— Hol is kezdjem a történetet. Talán ott, hogy szerettem egy fehérlelkű, ártatlan leányt s hogy minden vágyam azon egyben olvadt össze, hogy boldognak lássam, tudjam őt. Tanulmányaim befejezésére azonban a fővárosba kellett jönnöm s ez vesztemet okozá. Nehezen lélegzett, köhögni kezdett a beteg.

— A beszéd ártani fog, legyen nyugodt, — kéré Margit testvér — majd elmondja történetét máskor, ha jobban lesz.

— Nem, nem, elhalasztani nem lehet, hisz holnap, holnap már késő lenne s magának, testvér, oly kedves szeme s oly jóságos tekintete van, mint szegény Gizellának volt s midőn hirtelen feltekintettem álmaimból, azt hittem, ő ül itt, eljött megbocsájtani. Hígyje, ha tudnám, hogy ő megbocsájt, nem fájna meghalni.

A beteg ismét köhögött. Margit testvér szeretettel törle le köhögéstől verejtékessé vált homlokát. Most a beteg folytatá:

— Egy alkalommal vig cimborák elesáltak magukkal egy színházi csillag tiszteletére rendezett vacsorára. Nehezen mentem el, de már annyi gunynak voltam kitéve amiatt, hogy oly zárkózott életet élek, hogy végre engedtem kérésüknek. Ott is gunyolódtak velem.

— Irma, vigasztalja meg ezt a bus alakot, biztatták a leányt.

— Irma mellém ült, kérdezősködni kezdett bajomról, végigsimítá homlokom, majd karját nyakam köré fonva, kérlelt, könyörgött, hogy nevessek már, ne legyek szomorú.

— Óh, testvér, a maga tiszta lelke el sem tudja képzelni, milyen volt Irma tekintete, mily forró volt lehelete, mily delejes hatással voltak rám szavai. Vérem arcomba szállt s felkiálték: „E poharat Irma egészségére!” Az elsőt aztán több is követte s magam sem tudom, mint telt el az éj; csak arra emlékszem, hogy másnap, midőn kábult fejjel felébredék s az én ártatlan szerelmem arcképét asztalomon megláttam, zokogni kezdtem. Srattam őt is, magamat is.

A beteg nem bírta tovább a beszédet, a multa való visszaemlékezés egész kimeríté.

Fáradtan, nehezen lélegzett, míg szeméből sűrűn hullottak a könnyek beesett arcára.

Margit testvér arcán is végig gördült pár könnyesepp, miket azonban gyorsan letörölt. Részvevőleg csitítá, szeretetteljesen kéré a beteget, hogy ne izgassa fel magát, de mindhiába volt, amint kissé lecsillapult, folytatá elbeszélését.

— Egy hosszú, mámoros, bűvös év telt el. Irma, ugylátszott, csak nekem él s minden vágya az, hogy vidámnak lásson.

Ha a múlt emléke s lelkiismeretem furdalása redőket vontak homlokomra, addig nem nyugodott, míg ismét kacagni nem hallott. Egy napon azonban, midőn lakására mentem, háziasszonya avval fogadott, hogy Irma az éj folyamán egy gazdag urral külföldre utazott.

— Nem akarom terhelni testvér szenvedésem leírásával, hisz megérdemeltem. Hígyje el azonban, Irmában való esalódásom nem tört úgy meg, mint midőn egy idő múlva kis falumba térve azt hallottam, hogy az én első, tiszta szerelmem anyja meghalt, maga pedig egy távoli rokonához ment. Senkisémet tudta megmondani merre, hová. Kutattam, kerestem őt mindhiába. Összezuzott lélekkel tértem a fő-

kofáktól kénytelen drágán beszerezni minden háztartási és élelmezési cikket, ez utóbbiakat pedig nem a kereskedők és iparosok árúsítják, hanem a kofák, tehát anélkül, hogy a tisztességes kereskedőket és iparosokat egy kategóriába akarta volna sorolni a cikk a kofákkal és azok zsarolásaival, — fel kellett sorolnia a kofavilágot is, mert külön cikke nem méltók. Erre pedig józan ésszel nem lehet azt mondani, hogy a kereskedők és iparosok egy kalap alá vonattak a kofákkal.

De szerintünk nem is ez a lényege a feljajdulásnak, hanem a pénz öfenségének ördögössége, mely vörös fonálként húzódik végig a nyilatkozaton.

Vértesi Károlynak lapunk f. évi 57-ik számában szószerint leközölt megnyitó beszédeben mindenki megtalálta volna azt a passzust, ha okosan és figyelmesen elolvasta volna, hogy a tisztviselők egyesülete, illetve fogyasztási szövetkezete nem akar hadizenés lenni senki ellen se. A gyengébbek kedvéért a beszédnek ezt a részét újból leközöljük: „Nem akar ez hadizenet lenni senkinek — mondta Vértesi — de igenis joga van mindenkinek ahhoz, hogy az élet nehéz küzdelmében úgy alakítsa a dolgát, úgy segítsen magán, ahogy tud, bír. Mi csupán ezt akarjuk tenni, semmi mást.”

Ebből a világos beszédből pedig még a rosszakarat se magyarázhat ki alaptalan és ostoba vádat, mert maga az elnök jelentette ki, hogy senkit érdekeiben megrövidíteni nem akarunk. Mondta pedig ezt a kereskedők, iparosok stb. érdekében. Nincs tehát a nyilatkozatnak mit visszautasítani.

Szövetkeztünk pedig azért, mert az erő az egyesülésben van és mert azt tapasztaltuk, hogy jóllehet a termelők és árusítók viszonyai nagyon is kedvező fordulatot vettek az utóbbi időben, de azért a fogyasztókat fojtogatással fenyegető drágaság nemcsak hogy nem enyhül, de napról-napra fokozódik. Már pedig a hur is elpattan, ha túlfeszítjük, hát hogyné érné el a véghatárát az emberi türelem! Pláne akkor, mikor mindenkinek módjában áll védekezni a fojtogató drágaság ellen, csak a tisztviselőnek nem.

Tiltakozik a nyilatkozat az ellen is, hogy az alakítandó fogyasztási szövetkezet a „Magyar Védő Egyesülettel” bármiféle vonatko-

zásba hozassék. Hát ez megint egy mérges nyíl, mely a nyilatkozókra repül vissza. Hiszen a tisztviselők fogyasztási szövetkezete határozatlan azt akarja, hogy kizárólag magyar gyártmányú ipari, háztartási és fogyasztási cikkeket szerezhesse be a kereskedőtől, iparosoktól és termelőktől és pedig a helybeliektől s azért tervezi a Magyar Védő Egyesülettel leendő testvéries egyesülést, hogy a város kereskedelmén és iparján maga is lendítsen a tehetségéhez képest. És ez is benne van az elnök megnyitó beszédében, sok egyéb hasznos dolgokkal együtt *)

Hát ez is bűn? Igen! No, hát akkor szeretettel kérdezzük a nyilatkozóktól, hogy mi az erény?

Bűn-e az, hogy már előre megvitatta, sőt ki is mondta a szövetkezeti értekezlet, hogy az itteni kereskedőkkel, iparosokkal, szállítókkal, termelőkkel stb. árlejtés, illetve szerződés útján akarja az árukat legolesőbban biztosítani. Nem bűn ez, de igenis a tisztviselői kar mély belátására és humánus gondolkodására mutat, mert a verejtékkel szerzett filléreit mégis csak itt akarja elkölteni.

A nyilatkozat tehát nemcsak korai, de torzszülött is volt és arra jó, hogy a tisztviselői kart újból és újból még jobban megerősítse az elhatározott szándékának feltétlen megvalósításában, mert hát abból a nyilatkozatból csak a pénz beszélt.

Mást vártunk a kereskedők testületétől, mást, komoly érvet, mely a tisztességtudás hangján tárgyalta volna a nyilvánosság előtt a fogyasztási szövetkezet dolgait, sőt már előre megfontolt ajánlatokkal léphetett volna a porondra, de e helyett minden higgadtságot nélkülöző modortalán hepciáskodás került ki a tentásüvegökből. De hát beteljesült rajtuk is, miut sok máson az, hogy: Parturiunt montes nascetur ridiculus mus. Pedig a magyar közmondás azt tartja, hogy: Többet észszel, mint erővel!

Hogy pedig minden további felesleges időpazarlásnak eleje vétessék — mert az idő

*) A tisztviselők értekezletén megnyilatkozott feljegyzést a Magyar Védő Egyesülettel való kapcsolatáról a kereskedők testülete félreértette. Nem azért társulna a tisztviselők fogyasztási szövetkezete a nevezett egyesülettel, mert a kereskedők idegenkednek tőle, hanem mert maga is a magyar ipar érdekeit akarja szolgálni.

városba vissza, de bármibe fogtam, nem sikerült. Lelkem meghasonlott önmagával, egészségem is meg volt már támadva s lassan ide jutottam. Hogyha most ön nem volna itt, elhagyva, egyedül kellene szememet lehunyni az örök álomra. Nem volna ki megigazítaná vánkossom vagy ide nyujtaná a poharat, hogy lázas ajkam szomját lecsillapíthassam.

— Oh, Gizella, megtudnád-e bocsájtani, ha látnád szenvedésemet? Csak még egyszer látnálak, csak a te ajkadról hallhatnám e szót: megbocsájtottam, — akkor felkiáltanék: boldogan halok meg, de így . . .

Fuldokló zokogásba tört a beteg.

*

A lámpa utolsó lobbant, a szél kezdett elülni s a hajnalpir báyadt sugarat bocsájtott a szobába. Margit testvér vízzel telt poharat nyujtott a betegnek, hogy a beszéd alatt kiszáradt ajkát megnedvesíthesse.

— Legyen nyugodt, uram, bizonyára ha látná Gizella, megbocsájtana s ki tudja, talán nem is neheztelt önre, bár fájhatott a csalódás neki.

A testvér a kályhához lépett, hogy megnevezze a pislogó tüzet, de amint visszafordult,

észrevette, hogy betegének ajkáról vér tör elő, sietett tehát, hogy felfogja azt.

A vérzés után a beteg megkönnyebbült s megfogá az apáca kezét

— Ismét azt hittem, hogy Gizella van itt, a betegség úgy megrázza.

— Uram, azon kijelentése, hogy boldogan halna meg, ha tudná, hogy Gizella megbocsájt, beszélni készlet s felfedni azt, mit eltitkolni akartam. Gizella én vagyok, kibem a haragnak semmi nyoma sincs, csak lelkemből szánom önt.

— Gizella, te vagy? Eljöttél megbocsájtani, eljöttél lezárni szempilláimat, te tiszta, szent nő. Oh Isten, nagy a te irgalmad a szegény bűnöshöz.

Tulvilági boldogság ömlött a szegény szenvedő arcára, lázban égő szemei folyton az apácát nézték, ki szeretettel simogatta homlokát.

Egy hosszú sóhaj, egy hálás tekintet s a szív viharja megszűnik s mire a reggeli sugár betör az ablakon, nem hallatszik más, mint az ápoló testvér imája, melyet az Ur zsámolyához küld, annak a férfinak lelkéért, ki egykor boldogságát kegyetlen kézzel tépte szét.

pénz nemcsak a kereskedők testületénél, de minden józan gondolkodású embernél is — ki-jelentjük, hogy üres szóvitába többé nem bocsájtkozunk, hangzatos fenyegetésektől meg nem ijedünk és komoly dolgokat teszünk kritika tárgyává.

H i r e k .

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium Bakonyi Hugó szerbnyug-szentmiklósi áll. polg. iskolai helyettes tanítót az újvidéki áll. polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónak nevezte ki.

Kinevezés. A temesvári posta és távirat igazgatóság Bäcker József esztergomi postakézelt Doroszlóra postamesterré nevezte ki.

Áthelyezés. Lovass Bálint m. kir. esendőjárásörmezt Obecseről Perjámosra helyezték át.

Második gyógyszerár. Topolyán a második gyógyszerárjogot a belügyminiszter Fehér Jenő esantavéri gyógyszerésznek adományozta.

A zombori polgári kaszinó-egyesület f. hó 5-én, vasárnap d. e. rendkívüli közgyűlést tartott. Egyedüli tárgya az építkezés ügye volt. Mivel a tagok a határozat hozatalra szükséges számban nem jelentek meg, az ügy tárgyalását egy újabb rendkívüli közgyűlésre halasztották.

Bucusu A Boldogasszonyhavi, vagy mint nálunk közönségesen mondani szokás, Schnee-kápolnai bucsut f. hó 5-én tartották meg a szokásos módon, de mint értesülünk, gyér látogatottság mellett.

A hőség. A kánikula teljes erővel dühöng. A júliusi esős, sokszor hűvös napok után augusztus rekkenő hőséggel köszöntött be szerte az országban. A nap sugarai égető hőséggel tüznek le a földre s a meleg nem szűnik meg este sem, amikor a háztömegek s az aszfalt és kőburkolatok elemi erővel sugározzák ki magukból a napközben magukba szedett meleget. Néha magasan uszó felhők jelennek meg, de csak nem nyílnak meg az ég csatornáit. Nem ered meg az üdítő eső, mit ember, állat, növényzet oly epedve vár.

Nyilatkozat. Felkértünk a következő sorok közlésére: Tisztelt szerkesztő ur! A Budapesten megjelenő „Bácsmegeye” című lap folyó évi augusztus hó 3-iki számában „Gróf Hadik Sándor és az apatiniai” cím alatt egy terjedelmes vezércikket közöl. Habár nevem nincs említve és habár ezen lapnak közleményei valóság és minőség tekintetében nagyon értéktelenek, mégis szükségesnek találom a következő előzetes nyilatkozatom közzétételét. Azok előtt, kik az apatini választási viszonyokat ismerik, telesleges magamat igazolnom; azokat pedig, kik ezen viszonyokat s engem nem ismernek, kérem kell, szíveskedjenek itéletüket 8 napra függőben tartani. Ezen kérésemet azzal indokolom, hogy az ily elejétől végig sületlen ostobaságokat és a legvakmerőbb rá-galmakat tartalmazó cikk csak egy v a k i-nek sugalmazására volt megiratható. Tehát én ezen egy v a l a k i-t felhívtam, nyilatko-zék a kérdézet irányban. Ha ezen ur három napon belül nem nyilatkozik, vagy válasza nem lesz kielégítő, akkor felmentve érzem magam minden tekintet alól s részletesen válaszszal szolgállok. Apatin, 1906. augusztus 4-én. Szeberényi István, kir. közjegyző.

Kezdődik a vadászat. Lekerült a szegről a Lancaster, az akasztékos tarisznya, meg a többi vadászpórtéka. A zöldszegélyű, agancsgombos naffalinos loden ruhákat, a szikkadt tarlón, zombékos berkeken, erdők árnyában szellőzteti a nyári fuvalom. A fiatal vizslák a fúrjézés nemes sportja körüli szolgálat teljesítésének már minden csinját-binját ismerik s fűrgén ugrálnak a vadászatra induló Nimródok körül. A zombékok fiatal rucáit most szedik fegyvercsőre. Az öreg gácsér már tanítja röpülni a fiatalokat, most legkönnyebb őket ledurrantani és a husuk is legizletesebb. Vadászni szabad már fogolyra, fácsnra, és augusztus 15-én tul már a tapsifüleket is a veszedelem fenyegeti.

Nyomdászok mulatsága. A zombori könyvnyomdászok szeptember hó 2-án a Szemes-féle vendéglő összes termeiben könyvtárak alapja javára műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendeznek. Az érdekes műsort lapunk egyik legközelebbi számában hozzuk.

Halálozás. Özv. Auth Nándorné Demerác Anna urnó f. hó 5-én, életének 82 évében Zomborban elhalálozott. Auth György városi főpénztáros édes anyját gyászolja az elhunytban. A család a következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb fájdalomtól sújtva jelentjük és tudatjuk összes rokonainkkal és ismerőseinkkel, hogy felejthetetlen, áldott lelkű jó anyánk, illetve nagyanyánk, dédanyánk, napam és testvérem özv. Auth Nándorné szül. Demerác Anna folyó évi augusztus hó 5-én délelőtt 3/4 11 órakor, életének 82 ik évében, hosszas betegeskedés után jobblétre szenderült. A megboldogultnak földi maradványai folyó évi augusztus hó 7-én délelőtt 11 órakor fogtak a gyászházban a róm. kath. egyház szerzetárai szerint beszenteltetni és onnan a szent Rókus temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó évi augusztus hó 6-án délelőtt fél 9 órakor fog a helybeli róm. kath. plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutatni Zombor, 1906. évi augusztus hó 5-én. Áldás emlékére! Béke hamvaira! Auth Emilia férj Schwerer Béláné, Auth György, gyermekei. Schwerer Béla, veje. Schwerer Blanka és férje Rapp János, Schwerer Nándor, Szöllősi Gyula és neje Ujváry Jolán, ifj. Schwerer Béla és neje Rettenbacher Mariska, Schwerer Lenke és férje Koch Kálmán, Schwerer Sándor, Schwerer Ernő, Schwerer Kálmán, Schwerer Olga, unokái. Rapp Emma, Szöllősi Jolán, Szöllősi Margit, Schwerer Mariska, Schwerer Emma, Koch Stefánia, Koch Erzsébet, Koch István, dédunokái. Özv. Szabó Istvánné szül. Demerác Angela, testvére.

Balla István folyó hó 3-án életének 86 évében Ujvidéken meghalt. Az elhunytban dr. Balla Aladár főispán édes atyját gyászolja.

Az adókövető bizottság működése. A Zombor városnál működő egyenes adókövető bizottság további tárgyalásainak sorrendje a következő:

Augusztus 8-án 250—291. t. a dohányárus, újságárus, dohány nagytözsde, divatárus, ecetgyáros, élesztő készítő, előnyomda, esztergályos, fazekas, fényképész, fodrász, fogtechnikus, fogyasztási adó bérlőség, francia tanítónő, fuvaros, nyári fürdő tulajdonos és faedény és diszmuárus.

Augusztus 9-én 292—313. t. a fakereskedő, aprófa és szénkereskedő, bizományi üzlet, szatóc, katonai kórház élelmező, mézészegítő és utépitő, gabona bizományos, gabonakereskedő, gépkereskedő, szállítási üzlet, gőzfürdő és gőzmalom tulajdonos és gyepmester.

Augusztus 10-én 314—358. t. a gyógyszerész, gyolcsostót, gyümölcsárus, gesztenyesütő, gesztenyeárus, zöldségkereskedő, kofa, déli gyümölcskereskedő, csirke kofa, turós kofa, kenyérfő, hajótulajdonos, hangszerész és harisanyakötő

Uj lap a megyében. „Bácskai Komlókertész” cím alatt egy új lap indult meg. Megjelenik a fődényben havonként kétszer, a többi hónapokban egyszer. Felelős szerkesztője Feldmann Armin, a „Bácskai komlótermelők egyesületének” titkára Petrőc. Egyleti tagok a lapot ingyen kapják, nem tagok pedig 3 korona évi előfizetési díjért.

Angolna a Tiszában. Az egyik szegedi halász ritka zsákmányra tett szert a múlt héten. Hálójával kifogott a Tiszából egy eleven angolnát. A gyönyörű, 85 centiméter hosszúságú hal nyilván a Fekete tengerből tévedt fel a Dunán keresztül a szegedi Tiszáig, ahol foglyul esett.

Korcsmárosok egyesülete. A szabadkai korcsmárosok a múlt héten értekezletet tartottak, amelyen — érdekeik megvédése céljából — kimondták a korcsmárosok egyesületének megalakulását.

Talált pénz. Zomborban egy pénzestárcát s benne 13 korona készpénzt találtak. A jogos tulajdonos kellő igazolás mellett átvetheti a rendőrkapitányságnál.

Ármentesítés. Gombostól egész le Bácsujlakig több mint 21690 katasztrális holdnyi ártér van. Ennek a területnek tulajdonosai: gróf Széchenyi Emil, a gör. kel. patriarehai uradalom, a m. kir. kincstár, Palánka és Bogyán községek. Ezt az óriási területet a tulajdonosok most ármentesíteni óhajtják. E célból az előmunkálatokat már előkészítették és most a részletes költségvetés készül. Ezen óriási ármentesítési munkálatokra a szükséges pénzt már több pénzcsoport felajánlotta az érdekelteknek. Az eszmének megtestesítése szociális szempontból is hasznos lesz, mert míg egyrészt a földmunkások huzamosabb időre biztos keresményre tesznek szert és részben így elégti ki a társadalom a munkanélkülieket, másrészt a kormány az állam tulajdonát is ármentesítendő mintegy 8000 katasztrális holdnyi területet parcellázni s vagy hasznosbérbe adni, avagy örök áron eladni szándékozik. Ha ez megvalósul, nagyon sok munkásember Amerikába való kivándorlásának veszik elejét.

Mulatságok. A József kir. herceg szanatórium kulai bizottsága a tanulóifjúsággal karöltve f. hó 14-én az Elefánt szálló összes helyiségeiben nyári mulatságot rendez — A Torzsai Diák Egyesület f. hó 11-én a Jung-féle szállóban műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Szinre kerül: A rokon.

Gazdák és a gabonaárak.

Annak a mozgalomnak, amely a gazdák körében megindult, hogy t. i. ne vesztessék el a gabonákat olcsó áron, ne vigyék tömegesen a gabonapiacra, nehogy az amugy is méltánytalan gabonaárakat a tözsdespekulánsok lejjebb szorítsák, hanem várjanak türelemmel, míg méltányosabb, jobb árakat kapnak érte, az eredménye már is jelentkezik. Több helyütt a gazdák szervezkedtek, hogy búzájukat a tözsdei 15 koronás árjegyzés dacára 20—22 koronán alul nem adják. Ez az ár felel meg leginkább a nemzetközi piacok árának, ha az életbelépet magas buzávárok a közös vámterületen érvényesülnek. Ezzel a kérdéssel legutóbb a titeli gazdasági egyesület választmánya foglalkozott s felkérte a Bács-Bodrog megyei gazdasági egyesületet, hogy a gazdák megfelelő szervezésére tegyen lépéseket. A Bács megyei gazdasági egyesület a lokális szervezkedést nem tartva célravezetőnek, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet kérte fel az országos szervezés megindítására.

A zentai kiállítás. Az országos jellegű baromfi-, zöldség- és gyümölcskiállításra, mely az állami bevásárlásokon felül nagyobb szabású baromfi vásárnak is ígérkezik a kiállítók örvendetes módon jelentkeznek. A gazdák a kiállítók díjazására érmeken és okleveleken kívül a kistenyésztőket és termelőket pénzbeli jutalomban is részesíti. A kiállításon, melyre a bejelentések augusztus hó végén zártanak le, a keltető gépeket, gyümölcsértékesítő kis kazánokat és aszaló kemencéket a rendezőség működésben fogja bemutatni s ezekről valamint a baromfi-, zöldség- és gyümölcstermelésről a kiállítás területén szakemberek naponként szemléletit és gyakorlati előadásokat fognak tartani. A kiállítást szeptember hó 22-én gróf Teleki Józsefné védnök, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének elnöke nyitja meg.

Élégett termés. Béreg községben nyolc gazdának a csépléshez összehordott gabonája a tűz martaléka lett. Mentés közben Schneiderbeck Jánoson a cséplőgép keresztül ment s a szerencsétlen ember a szenvedett sérülések következtében meghalt.

A Ferenc-csatorna áldozata.

Ketner Teréz kulai 13 éves leánya folyó hó 1-én a Ferenc-csatorna hullámaiban lelta halálát. A parton megjelent bábészkodók közül Neszt Irén a fuldoklónak segítségére sietett ugyan, de minden igyekezete hiábavaló volt, mert mielőtt a bátor életmentő a habokkal küzködő kisleányt megközelíthette volna, ez a víz alá merült. Csak holttestét sikerült a hullámsírból kiemelni.

Terjed a szőlő ültetés. A szabadkai szőlőszeti és borászati felügyelő jelentése szerint vármegyénkben erősen terjed a szőlő telepítés mind a homokos, mind a kötött talajon. A múlt évben 3500 holdat telepítettek be és így Bácskában több mint 40 ezer hold szőlő van.

Fontos találmány. Hartmann Jankab verbázi lakos a gazdákra nézve igen fontos találmányra kapott szabadalmat, mely abban áll, hogy a cséplés alkalmával keletkező port teljesen távol tartja. Porfogó készüléke által nemcsak kellemetlen bajtól szabadul meg a gazda, hanem az az előnye is van, hogy pormentes szalmáját és pelyváját jobban értékesítheti, mint eddig.

Egy pár papucs miatt 8 nap. Sipos János jómódu parasztgazda bement Bajára bevásárolni. Itt is, ott is előgyelgett a hetivásáron. Egyszer csak odakerült Popovits Péter papucsos sátorához és mikor azt hitte, hogy senki sem látja, elemelt egy pár papucset, de abban a pillanatban nyakon csípte egy csendőr. Szombaton állott Sipos uram a bajai bíróság előtt és szörnyen röstelte az esetet, különösen amikor a bíró kihirdette az ítéletet. Sipost 8 napra bezárták.

A kaució. Régóta foglalkozik a közös hadügyminiszterium azzal a tervvel, hogy a katonai házassági szabályokat megváltoztatja. A tervezet most végre elkészült, de nem sokat változtatott a régi állapotokon. Eddig ugyanis a hadnagynak, főhadnagynak és kapitánynak egyenlő nagyságú mellékjövédelmet kellett kimutatni, mely a kor szerint változott. Ezután rang szerint lesz megállapítva az óvadék nagysága. És pedig az alantás tiszté 40,000 koronában, kapitányé 30,000 koronában, őrnagyé 20,000 koronában, viszont a vezérkari és haditengerészeti tisztékét fölemelik. A hetedik rangosztálytól följebb nem követelik a mellékjövédelm kimutatását. A tervezet persze még nem végleges és a kibocsátása erre az évre nem is várható, csak jövőre.

Bicskázó cigány. Kolompár Imre óbesei származású cigány, aki arról nevezetes, hogy mint dologkerülő bejárta már a fél országot és az összes alföldi kórházakat végighasználta úgy, hogy azokból végre ki kellett tiltani. — Adán részegeskedett és bicskájával ellenfelét veszélyesen megszurta. A csendőrség letartóztatta a bicskázót és átadta a bíróságnak.

Megmárt gyermekek. Topolyán Kisimre János kutyája megveszett s megmarta a házban lakó Janka Kálmán aljárásbíró kutyáját, mely szintén megkapta a rémes bajt. Ez a veszett eb megmarta az aljárásbíró 5 és fél éves fiát és ennek Varga Katalin nevű kis dajkáját, valamint egy Szikora Lajos nevű gyermeket — Omoravicán egy kóbor kutya betévedt Ungár Pál földbirtokos szállására s ott Facsar Mihály 7 éves, Barna János 10 éves és Horváth Julis 9 éves gyermekeket megmarta. A veszett kutya által megmárt gyermekeket a budapesti Pasteur intézetbe szállították.

Végzetes tévedés. Várad Antal zentai lakos a múlt héten tévedésből bor helyett zsirszódát ivott egy üveghől. A zsirszóda anyyira összeégette beleit, hogy a kórházba kellett szállítani. Életbenmaradásához kevés a remény.

Hütelén munkás. Madarász Antal, a Fleischmann B. Fiai cég alkalmazott munkása, sőt hordott a gazdája üzletéből a Reiter-féle üzletbe. Amikor munkájával készen volt, megbizta a gazdája, hogy a sóért járó 70 koronányi összeget hozza át a Reiter-féle üzletből. Madarász fel is vette a pénzt, de a helyett, hogy beszámolt volna vele, a pénzzel megugrott. A hütelén munkást keresi a csendőrség.

Aki sokra akarja vinni a közpályán, aki szerepelni óhajt és bő tanulást akar meríteni, az ismerje meg a rómaiak nagy férfainak életét, azok kitünő példával szolgálhatnak arra, mennyit szabad, mennyit kell és mit tilos merészeln. Ennek legjobb tanulsága a Juliusz Cézár kora, melyet épp most ismert az Endrei Zalán-féle Világ Történelme, melynek füzetei folyton ugyanazzal a szép és bő tartalommal jelennek meg most is, mint a munka megindulásakor. A munkából készségesen küld ingyen mutatványszámot a Világ Történelme kiadóhivatala VI, Aradi-utca 8.

A Ferenc-csatorna áldozata.

Jobbágyi Antal zombori születésű földműves a Fernbach-szállás tájékán a vasuti hídnál fürdés közben a csatornába fulladt. Német emberek, kik éppen arra mentek, segítségére siettek a szerencsétlen embernek, de későn. Mire kihúzták, halott volt.

Elfogott gyilkos kerékpáros.

A tragikus véget ért Ewinger Frigyes kerékpáros gyilkosát Kulán, Guszmann Lipót kulai kereskedő személyében e hó 3-án elfogták és Ószivárcra kísérték. A 17 éves nyulánk, barna tñu, nagy fekete szemekkel a következőképpen adta elő esetét: „Zomborból kerékpároztam haza felé. Az ószivárci uton három kerékpárossal találkoztam, akik az ut egész szélességét eloglalták és engem nem akartak keresztül engedni. Alig tudtam kikerülni őket, de mégis megtörtént. Kikerültem őket, de össze is szólkóztam velük. Egyik közülök elment. Kettő ott maradt. Én kerékpáromra ültem és faramalmaim kipihenése céljából a közelben levő bolgár kertészekhez kerékpároztam. Alig értem oda, Kuhár Gáspár is nyomban odaért egyik társával, Ewinger Frigyesel. Kuhár Gáspár megütött, én erre forgópisztolyomat előrántottam és két lövést tettem. Az első golyó Kuhár arcába fúródott, a másik Ewinger Frigyes mellébe, a lövések után kerékpáromra ültem újból s Kulára mentem, ahol e mai napon letartóztatták.“ Guszmann azon kérdésre, hogy miért hord magával forgópisztolyt, azt felelte, hogy utra védelmi szempontból mindig visz fegyvert magával. Guszmann nem tudta, hogy a második golyó halálos volt. Csak Ószivárcan értesült arról. A megejtett boncolás megállapította, hogy a halált hozó golyó Ewinger Frigyes tüdejét két helyen is átfúrta s rögtöni halált okozott. A szerencsétlen véget ért fiatal embert épp aznap temették, amikor gyilkosát elfogták. Azon kérdésre, hogy nem látott-e támadóinál is fegyvert, mert az a hír van elterjedve, hogy ő náluk is volt forgópisztoly, bűnbánólag, könybelábadó szemmel mondja, hogy nem tudja, nem látott. A beismerésben levő fiu rokonszenves egyén. Semmi nyoma a vadságnak. Ellenkezőleg. Megnyerő, szelíd arc, nagy könyázatott fekete szemével oly könyörgőleg néz az emberre, mintha mondaná: nem akartam ölni, nem én öltem, hanem ijedtségemben a rosszul használt fegyver. Az ijedt őz szeme néz úgy, mint egy fiúé. S igaza van. Nem ő ölt, hanem a véletlen. Midőn Kuhár Gáspár megütötte, azt hitte, hogy majd a másik is ütni fogja s arra is rálőtt s az a második lövés egy fiatal, 19 éves életet oltott ki. Talán sosem lött még forgópisztollyal, talán nem is tud vele elbánni s csak az élet — a szomorú játéka e nagy rendezője — akarta így, hogy e megrebbent zsidó fiu golyója beletévedjen egy fiatalember mellébe s kioltsa annak életét.

A mulató menyecske és a haragos tamburás. Egyik bácsbokodi korezmában vigan rakták a legények, lányok meg a fiatal menyecskék az apraját. Mikor már mind a táncosok, mind a tamburások kidőltek, még egy csárdást követelt Csefkó Pálné. Ezen Lozsányi József tamburás annyira telihaborodott, hogy elverte a mulató menyecskét. Ezért a bajai bíróság Lozsányit 6 heti togházra ítélte.

A király szamara. Mulatságos incidense volt a napokban egy angol hajóskapitánynak a krisztániái világító torony őrével. Edvárd angol király, mint Londonból írják, nemrég egy szamarat küldött ajándékba unokájának. Olaf norvég trónörökösnek. Az ajándék átadásával a király a „Monte Bello“ nevű hajó kapitányát bízta meg. Mikor a hajó megérkezett Krisztániába, a kapitány az első árboera ezt a jelzést huzatta fel „Szamar“, míg a másik árbocon jelezte, hogy „Minden rendben van.“ A világító toronyból azonban nem kapott választ, annak ellenére, hogy többször fölvonatta a jeleket. A kapitányt bosszantotta ez a hanyagság s amikor partra szállott, följelentette a világító torony őret. Az őrt kérdőre vonták telefonon, mire az teljes önérzettel azt felelte, hogy a hajó jelzéseire azért nem válaszolt, mert a kapitány — sértő kifejezéssel illette.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. H. Gy. n. Igy már kitelik egy tárcsa a hantulatokból. Köszönet.

HIRDETÉSEK.

50/1906. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei törvényhatósági bizottság 1486. sz. határozata folytán Katymár község külterületén egy mintegy 80 méter hosszú, a Falualja dűlőtől az Ószőlőig terjedő, 8 méter széles ut létesítetik, mely utépitkezési munka biztosítása céljából a nyilvános **szóbeli árlejtés f. évi augusztus hó 12-én** tartatik.

Az árlejtési feltételek, tervek és költségvetés a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Katymár, 1906. július 28-án.

2-2

Az előljáróság.**HIRDETÉSEK**

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Kosztos leányok.

Jobb házból való leányokat előkelő családnál, ahol a társalgás perfektül magyarul és németül folyik, nemkülönben zongora is áll rendelkezésre, teljes ellátásra felvesz.

Bővebbet **Giffinger Antal** Ujvidék, Petőfi-utca 6. sz. 6-1

3494/1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Bajmok községben leköszönés folytán megüresedett községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havonkénti előleges részletekben kifizetendő 800 korona évi készpénz.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. é. augusztus hó 15-ig** nyujtsák be.

Bácsalmás, 1906. július hó 29-én.

Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

2-2

Árverési hirdetmény.

Küllőd község előljárósága részéről ezennel közzététtetik, hogy a község határában fekvő urbéres földeken és a község tulajdonát képező vadászati jog folyó hó 26-án délután 3 órakor a folyó év október hó 1-től 6 évre árverésen külön-külön haszonbérbe fog adatni. A kikiáltási ár 100—100 korona.

Küllődön, 1906. évi augusztus hó 1-én.

GÁSPÁR VENDEL s. k.,
jegyző.

2-1

BURGER JÁNOS s. k.,
bíró.

ALAPITTATOTT 1848.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban (Szóntai-ut 12. sz. alatt) a mai kornak megfelelő és bármely más cégekkel versenyképes, mindennemű legizlésebb, ugymint **majolika, fehér, crem, havanna, barna, zöld és kék színben** és megfelelő **nagyságban**

cserépkályhákat

jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett állandóan raktáron tartok.

Ezen általam készített és felállított kályhákért, főképp pedig tűz-ellentállásáért, valamint tartósságáért kezeskedem.

Mindennemű kályhajavitásokat olcsón és jól elkészítve szállítok.

Teljes tisztelettel

Simatics Mihály,
kályhakészítő.

10-1

Hungária fürdő Nyári idény.

Mindennap reggeli 5
órától kezdve esti 8
óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Gözfürdő:

Urak részére

mindennap délelőtt 11 óráig
csütörtök kivételével, kedden
és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken
d. u. fél 5 óráig, valamint csü-
törtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:

Csak urak részére
mindennap d. u. 5—8 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasár-
nap d. u. kivételével használhatják.

**A nagy medencébe állandóan
friss víz folyik.**

Egyéves önkénteseknek,

valamint **TÜZOLTÓKNAK**
egyenruhát teljes felszere-
léssel, továbbá mindennemű
egyen- és polgári ruhát jutá-
nyosan készít, illetve szállít,
valamint javításokat olcsón
: : és pontosan elfogad : :

KNIPL JÁNOS,

6-2 polgári és egyenruha szabó.

ZOMBOR,

Bajai-utca a nagy szerbtemplom mellett.

Fuchs József

gabonakereskedő 10-10

BUDAPEST, V. Nádor-utca 11.

a Bácskának minden vidé-
kén oly **szállítókat** ke-
res, akik képesek **zabot,**
buzát, árpát, tengerit waggio-
nonkint folyton szállítani.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a karánsebesi kályhagyárat

megvettük, s azt itt Zomborban még ez év folyamán üzembe helyezzük.

Vételünkkel azon szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy **200 darab
szép, jó és olcsó kályhát** a legkülönbözőbb színben, nagyságban
és mintában ajánlhatunk a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe.

Kályháink a legjobb minőségű tűzálló agyagból, elsőrendű ver-
senyképes minőségben készülnek.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget arról, hogy az agyagiparhoz
tartozó bármely megrendelést elfogadhatunk és azt a legpontosabban
teljesíthetjük.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, s jelenlegi minta-
raktárunkat (Flórián-utca 14. sz., Bittermann-féle ház) megtekintésre
ajánlva

maradtunk tisztelettel

10-6

Ugry Mihály és Fia.

41. szám.

II-1906.

Kihirdetés.

A monostorszegi anyakönyvi kerület alulírott anya-
könyvvezetője kihirdeti, hogy :

1. Glück Lajos, ki családi állapotára nézve nőtlen
és akinek vallása izraelita, állása (foglalkozása) ügynök,
lakóhelye D. žanovac (Pozsega vármegye), születési helye
Sokolovac (Pozsega vármegye), ideje 1878. évi február
hó 7-ik napja s aki Glück Perenek és nejének Glück
Rózának fia.

2. Flesch Ilona, ki családi állapotára nézve ha-
jados és akinek vallása izraelita, lakóhelye Monostorszeg,
születési helye Monostorszeg, ideje 1878. évi szeptember
hó 17-ik napja s aki Flesch Simonnak és nejének Lem-
berger Fáninak leánya, egymással házasságot szándéko-
znak kötni.

Pelhivatnak mindazok, akiknek a nevezett háza-
sulókra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy
a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk
van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél közvetlenül,
vagy a kifüggesztési hely községi előljárósága (illetőleg
anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

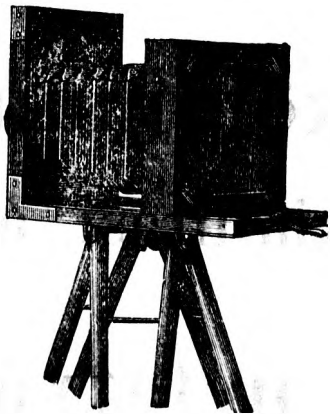
Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesi-
teni, u. m. : Monostorszegen és a „Bácska“ című hirlapban.
Kelt Monostorszegen, 1906. évi augusztus hó 2-ik
napján.

Tessényi Oszkár,
anyakönyvvezető.

! ÜZLETTELADÁS !

Zomborban a Posta-utca 1.
sz. alatti 28 év óta fenálló
**fodrász- és borbély-
ÜZLETEMET,**
mely nagy üzletkörrel bir,
egészségi okok miatt teljesen
jókarban levő felszereléssel
együtt szabad kézből eladom.
Megjegyzem, hogy közvetlen
szomszédságomban az
„Elefánt“-szálló és a Fal-
-cione-féle gőzfürdő van.
Bővebb felvilágosítást ad a
tulajdonos :
! VESZELOVSZKY SÁNDOR !
fodrász- és borbélymester. 3-1

!!! Uj fényképészeti műterem !!!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség
szíves tudomására hozni, hogy a **Bajai-
utca 4. sz. alatt (Knipl János-féle
üzlet udvarában)**

fényképészeti műtermet

nyitottam.

Készítek a legújabb divat szerint fény-
képeket, u. m. : **platinai nagyítás és
aquarell színben.**

Amidőn magamat a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlva,
egyben biztosítom a legszolidabb árak és pontos kiszolgálásról.

Szíves pártfogásukat kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Mándits P.,

fényképész.

6-1

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készítettnek .

osinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállíttatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.